

Poznaj lokalne organizacje pozarządowe i włącz się w ich działania.

OPRACOWANIE: Mateusz Wojcieszak

CZAS TRWANIA: 45 minut

POZIOM NAUCZANIA: szkoła ponadpodstawowa

PRZEDMIOT: edukacja obywatelska

MATERIAŁY: tablica, wydrukowane karty pracy, opcjonalnie dostęp do projektora i internetu

CELE LEKCJI (uczeń/uczennica):

- zna różnicę między podmiotami z I, II i III sektora
- zna definicję organizacji pozarządowej
- wie, jakie typy lokalnych NGO działają w jego/jej otoczeniu;
- potrafi wyszukać organizacje pozarządowe działające lokalnie i ogólnopolsko
- potrafi wskazać formy zaangażowania adekwatne do własnych zainteresowań
- rozumie, że zaangażowanie w lokalne NGO jest formą działania obywatelskiego

ŚRODKI DYDAKTYCZNE POTRZEBNE DO PRZEPROWADZENIA ZAJĘĆ:

- Karta pracy nr 1 – definicja organizacji pozarządowych i mapowanie znanych uczniom fundacji i stowarzyszeń (po jednej karcie na parę).
- Materiał pomocniczy nr 2 – wykresy z badań Klon/Jawor (slajd lub wydruk).
- Karta pracy nr 3 – karta do znalezienia pasji, zainteresowań uczniów, które mogą służyć do znalezienia pasującej lokalnej organizacji pozarządowej (po jednej na osobę).

ZWIĄZEK Z PODSTAWĄ PROGRAMOWĄ EDUKACJI OBYWATELSKIEJ:

Wymaganie fakultatywne (dział III. Społeczność lokalna):
identyfikuje lokalnie działające organizacje pozarządowe, poznaje ich działania, szuka tych, których cele podziela, oraz poznaje różnorodne formy zaangażowania w ich działania, w tym wolontariat, i w miarę możliwości angażuje się w działalność organizacji;

PRZEBIEG ZAJĘĆ

Wstęp (3 minuty)

1. Wprowadź uczniów i uczennice do tematu:
 - Poinformuj uczniów, że temat zajęć to lokalne organizacje pozarządowe i sposoby włączenia się w ich działania.
 - Spytaj uczniów, jak rozumieją termin “organizacja pozarządowa” oraz co to znaczy dla nich, że coś jest “lokalne”. Zbierz 2-3 odpowiedzi, podziękuj i zapowiedz, że z tych odpowiedzi i dzisiejszej lekcji stworzymy pełną definicję.

Znajomość świata organizacji pozarządowych (12 minut)

1. Wprowadź podział interesariuszy w państwie na trzy sektory - wyświetl lub wypisz na tablicy:
 - a. I sektor - instytucje publiczne np. ministerstwa, urzędy gmin
 - b. II sektor - przedsiębiorcy np. lokalna fabryka, sklep, kawiarnia
 - c. III sektor - organizacje pozarządowe
2. Rozdaj uczniom kartę pracy nr 1 (po jednej na parę) i zaproś do rozmowy w parach wokół dwóch pytań zawartych w karcie:
 - a. Skoro I sektor tworzą podmioty publiczne (np. urzędy) a II sektor podmioty nastawione na zysk (np. firmy), to co wg Ciebie charakteryzuje organizacje pozarządowe? Jak rozumiesz przymiotnik "pozarządowe" w tej definicji?
 - b. Jakie podmioty znasz, które spełniają wypisane przez Was cechy? Mogą to być organizacje zarówno ogólnopolskie jak i lokalne - pomyśl o tym czy w mediach społecznościowych albo telewizji nie słyszałeś o akcjach społecznych lub charytatywnych organizowanych przez organizacje pozarządowej. A może brałeś udział w zbiórce darów w szkole - kto ją prowadził albo na rzecz której organizacji?
3. Zbierz odpowiedzi od 2-3 grup i przedstaw definicję organizacji pozarządowej:

"Organizacje pozarządowe (inaczej: organizacje społeczne lub NGO - z ang. non governmental organisation) to wszystkie podmioty, które nie są jednostkami albo organami administracji publicznej oraz których działalność nie jest nastawiona na osiągnięcie zysku. Charakterystyczną cechą organizacji pozarządowych jest więc brak powiązań z władzą publiczną (często tak tłumaczy się nazwę organizacja poza-rządowa). W Polsce pojęcie to definiuje ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z 2003 roku. Najczęściej terminu organizacja pozarządowa używa się w stosunku do fundacji i stowarzyszeń."

za portalem ngo.pl, źródło: <https://fakty.ngo.pl/sloownik/organizacje-pozarzadowe>

4. Zaprezentuj jeden slajd (wyświetl lub przekaż wydrukowany materiał pomocniczy nr 2) podkreślając, że:
 - a. organizacje pozarządowe działają na pewno w naszej miejscowości,
 - b. w Polsce aktywnie działa ponad 75 tys. takich podmiotów,
 - c. nie wszystkie z nich znajdują się w wielkich miastach.
 - d. Organizacje zajmują się wszystkimi dziedzinami życia publicznego - najczęściej sportem, kulturą i edukacją. Ale znajdziemy wśród nich takie które specjalizują się np. w dbaniu o środowisko, kontrolujących władzę publiczną czy wspierające osoby w kryzysie bezdomności.

Spróbuj przed lekcją odnaleźć nazwy kilku organizacji pozarządowych działających w Twojej miejscowości oraz nazwy kilku organizacji ogólnopolskich, tak aby wykorzystać je przy omawianiu slajdu np. Polska Akcja Humanitarna, Caritas, Stowarzyszenie Wiosna, Centrum Edukacji Obywatelskiej, Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy.

Moje zainteresowania i pasje a działalność organizacji pozarządowych (10 minut)

1. Przypomnij uczniom, że działanie w organizacji pozarządowej (jako wolontariusz czy współtwórca działania) może być formą realizacji obowiązkowego działania obywatelskiego w ramach lekcji Edukacji obywatelskiej. Uwrażliw, że nie chodzi o działanie przymusowe czy "na zaliczenie" - nie dla wszystkich akurat ta forma będzie odpowiednia. Żeby znaleźć dobre połączenie między uczniowskimi zainteresowaniami a ofertą lokalnych organizacji pozarządowych zaproponuj pracę z kartą.
2. Zaproś uczniów do indywidualnej pracy z kartą nr 3 - poproś ich o chwilę refleksji, jakie tematy są dla nich ważne i sprawia im radość zajmowanie się nimi.
 - a. Wesprzyj pytaniami pomocniczymi: W jakich tematach najczęściej zabierasz głos np. komentując posty na Instagramie i Facebooku? O czym lubisz rozmawiać ze znajomymi? Co lubisz robić w wolnym czasie?
 - b. W karcie uczniowie znajdą także 4 puste pola, które mogą służyć do dopisania własnych haseł.
3. Po 5 minutach zaproś 1-2 osoby do podzielenia się swoimi odpowiedziami. Skomentuj, że niezależnie jakie tematy wybrali czy dopisali własne, na pewno w Polsce działają organizacje pozarządowe, które w swojej misji i portfolio działań mają takie tematy - czasem będą to organizacje w Waszej miejscowości, czasem w najbliższym mieście powiatowym, czasem w Warszawie.

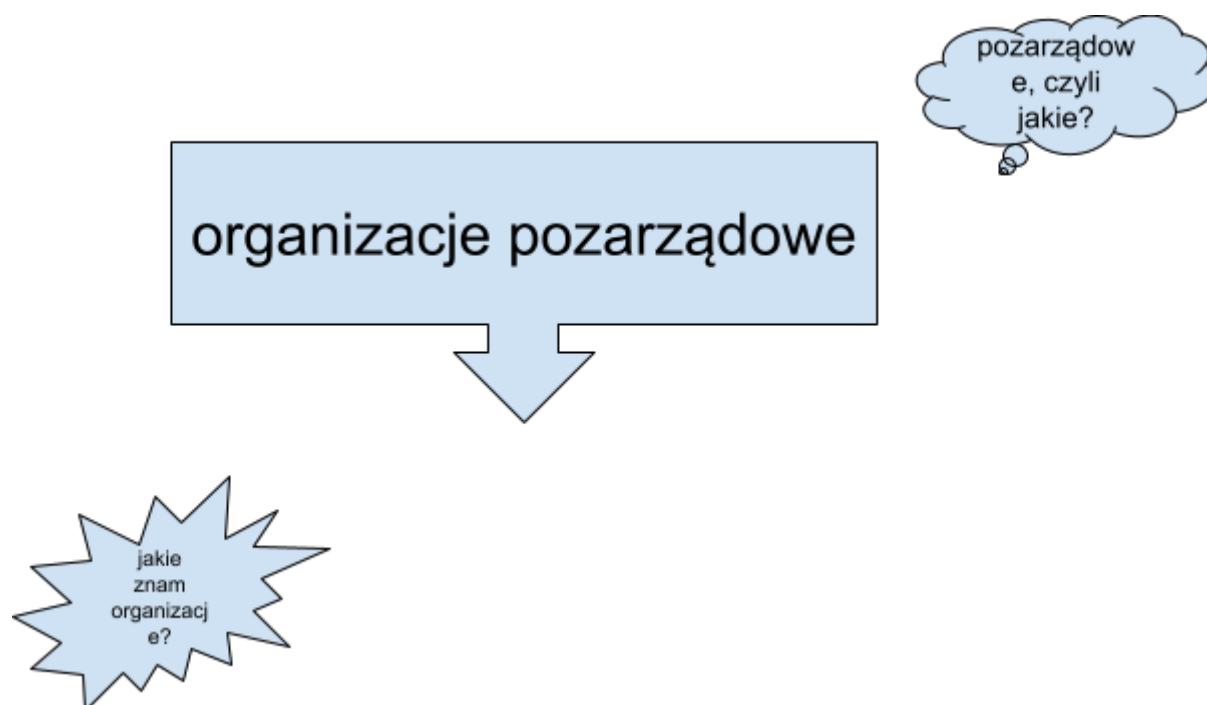
Jak odnaleźć organizacje pozarządowe? (15 minut)

1. Zaprezentuj uczniom różne źródła informacji i kontaktów do organizacji pozarządowych - w miarę możliwości wyświetl na ekranie lub przekaż linki do samodzielnego wyszukiwania:
 - a. portal ngo.pl, podstrona <https://spis.ngo.pl/> (nie jest to komercyjna strona) i opcja w prawym bocznym pasku przeszukiwania bazy organizacji pozarządowych np. po lokalizacji, tematyce działania czy typie podmiotu.
 - b. strona internetowa lub Biuletyn Informacji Publicznej Waszej miejscowości i zakładki dot. organizacji pozarządowych - często należy je wyszukać pod hasłami "Organizacje pozarządowe", "Społeczeństwo", "Lista organizacji". W większych miastach działają także prowadzone przez urząd centra wspierania organizacji porządowych.
 - c. lista organizacji członkowskich regionalnych lub ogólnokrajowych federacji organizacji pozarządowych, czyli podmiotów, które zrzeszają organizacje i reprezentują ich interesy np. Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych (<https://ofop.eu/organizacje-czlonkowskie/>) czy Forum Lubelskich Organizacji Pozarządowych (<https://flop.lublin.pl/organizacje-czlonkowskie/>). Regionalne federacje znajdziesz wpisując nazwę województwa oraz hasło "federacja organizacji pozarządowych".

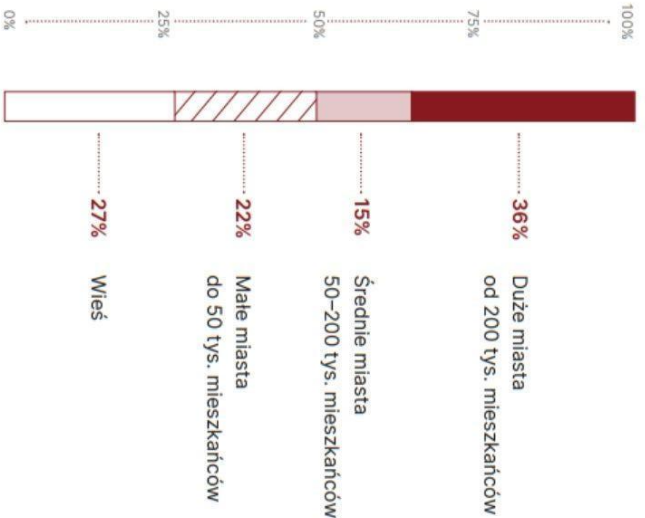
2. Poproś uczniów w 4-5 osobowych grupach o wykorzystanie jednej z metod wyszukiwania organizacji pozarządowych. Każdy powinien znaleźć min. jedną organizację pozarządową, w pierwszej kolejności lokalną, która zajmuje się tematami wskazanymi przez uczniów w karcie pracy nr 3.

Jak włączyć się w działania organizacji pozarządowych? (5 minut)

1. Pokaż uczniom przykładową stronę internetową organizacji pozarządowej lub podziel się z nimi linkiem do samodzielnego sprawdzenia np. Stowarzyszenia Tratwa (<https://tratwa.org/>) lub Stowarzyszenia Wiatraki Mazur (<https://wiatrakimazur.org.pl/>)
 - a. Zwróć uwagę, że organizacje pozarządowe podobnie jak firmy czy urzędy, prowadzą strony internetowe w różny sposób. Niektóre przykładają do tego dużą wagę, strony są przejrzyste i atrakcyjne, niektóre skupiają się na prowadzeniu konta w mediach społecznościowych a o niektórych nie znajdziesz żadnych informacji w internecie.
 - b. Część organizacji, które zarejestrowały się i można znaleźć je w bazach, które często działały wiele lat temu, obecnie są podmiotami nieaktywnymi. Z 161 tys. zarejestrowanych organizacji badacze szacują, że aktywnych jest 75 tys. Uprzedź uczniów, żeby nie zrażali się, kiedy znajdą organizację idealnie wpisującą się w ich zainteresowania a okaże się, że nie da się znaleźć żadnych aktualnych informacji o tym podmiocie w internecie.
 - c. Na stronie internetowej przykładowej organizacji znajdź i zaprezentuj zakładki, które pokazują aktualne programy, wydarzenia (to miejsca, w których uczniowie mogą zaangażować się jako uczestnicy, odbiorcy działań NGO), ale także zakładki o nazwach "Działaj z nami", "Wolontariat", "Pracuj z nami", "Wesprzyj nas", "Kontakt" (przykładowe nazwy), gdzie zazwyczaj znajdują się informacje o możliwej współpracy z organizacją pozarządową.
2. Poproś uczniów o aktywność po lekcji związaną z tym tematem.
 - a. Poproś, aby dla zidentyfikowanej we wcześniejszych ćwiczeniach organizacji pozarządowej, która działa w ich obszarze zainteresowań, znaleźli stronę internetową lub profil na mediach społecznościowych.
 - b. Na stronie uczniowie sprawdzają zakładki typu „Zaangażuj się / Wolontariat / Dołącz” i rozważają możliwe formy udziału. Powinni wybrać co najmniej jedną, którą realnie mogą podjąć w najbliższych miesiącu, np.:
 - i. polubienie/obserwowanie profilu i udostępnienie wybranej treści;
 - ii. zapoznanie się z materiałami wypracowanymi przez organizację;
 - iii. wpłacenie darowizny na działalność organizacji;
 - iv. zgłoszenie się do wolontariatu (jeśli trwa nabór);
 - v. zapisanie się do newslettera i oczekiwanie na otwarcie rekrutacji do programu prowadzonego przez organizację;
 - vi. udział w wydarzeniu organizowanym przez organizację;
 - vii. wstąpienie do stowarzyszenia.

Wykres:
Procent organizacji, które mają siedzibę
w miejscowościach danej wielkości

Ile jest organizacji pozarządowych?

Wykres: Procent organizacji, które specjalizują się w danym obszarze

Karta pracy nr 3

teatr	biznes	Klimat i środowisko	samorząd lokalny
zdrowy styl życia	transport publiczny	nowe technologie	ochrona zwierząt
popkultura	historia lokalna	sztuka	pomoc potrzebującym